

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องรักเอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี

ดวงนภา จันทร์คำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต


สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน


คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2554

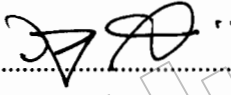
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ดวงนภา จันคำ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

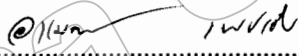
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์



..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณี เพชรชื่น)

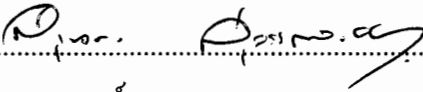

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เจนจิต)


..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณี เพชรชื่น)


..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร สุวรรณละออง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา


..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกลีกร)

วันที่ 26 เดือน กันยายน พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อารมณ เพชรชื่น อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เจริญจิต ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย ดร.สมศักดิ์ ลิลา รองศาสตราจารย์ไพพรรณ อินทนิล ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ศักดิ์ศิยากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาวน ภูมิศรีสะอาด ที่ตลอดเวลาในการตรวจและให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี

กราบขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี เป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2552 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณแม่สมจิตต์ ลำจวน และน้องชายนายจิรายุทธ จันคำ ที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา อดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้ได้รับการศึกษาจนประสบความสำเร็จขอขอบคุณนางฤทัย แดงอ่อนและเพื่อนร่วมรุ่นหลักสูตรและการสอน รหัส 50 ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมอมา

ดวงนภา จันคำ

50926591: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน: กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ/กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม/ รัชชเอกลักษณ์ไทย

ดวงนภา จันทน์คำ: การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรัชชเอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี (INTEGRATED CURRICULUM DEVELOPMENT, DEPARTMENT OF SOCIAL STUDIES, RELIGIONS AND CULTURE, ON TOPIC OF THAI IDENTITY CONSERVATION, FOR GRADE 5 STUDENTS IN KASETSART UNIVERSITY LABORATORY SCHOOL, MULTI-LINGUAL PROGRAM, CENTER FOR EDUCATIONAL RESEARCH AND DEVELOPMENT, CHONBURI) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: อารมณ เพชรชื่น, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ด. 345 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาเจตคติที่มีต่อหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรัชชเอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยมีการพัฒนาหลักสูตรเป็น 5 ขั้นตอน 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ 4) การทดลองใช้หลักสูตร 5) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาจังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน แบบวัดเจตคติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า ($t - test$)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรบูรณาการที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน มีความสอดคล้องกับ โครงการการศึกษาพหุภาษาและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนหลักสูตรบูรณาการสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดีมาก
4. เจตคติต่อเอกลักษณ์ไทยของนักเรียนหลังการเรียนหลักสูตรบูรณาการสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

50926591: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION: M.Ed
(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: INTEGRATED CURRICULUM/ DEPARTMENT OF SOCIAL STUDIES
RELIGIONS AND CULTURE/ THAI IDENTITY PRESERVATION

DUANGNAPA JANKAM: INTEGRATED CURRICULUM DEVELOPMENT,
DEPARTMENT OF SOCIAL STUDIES, RELIGIONS AND CULTURE, ON THE TOPIC
OF THAI IDENTITY CONSERVATION, FOR GRADE 5 STUDENTS IN KASETSART
UNIVERSITY LABORATORY SCHOOL, MULTI - LINGUAL PROGRAM, CENTER
FOREducational RESEARCH AND DEVELOPMENT, CHONBURI. ADISORY
COMMITTEE: AROM PETCHUEN, Ed.D., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 345 P. 2011.

The purposes of this research were to develop integrated curriculum, to compare the academic achievement, and to find attitude toward integrated curriculum of department of social studies, religions and culture on the topic of "Thai Identity Conservation" for grade 5 students in Kasetsart University Laboratory School, Multi-lingual Program, Center for Educational Research and Development, Chonburi. The 5 steps of the curriculum development procedure were as follow: 1) background information study 2) curriculum development. 3) evaluation before implementation 4) curriculum implementation. 5) curriculum revision. The sample used in this research consisted of 31 Grade 5 students in Kasetsart University Laboratory School, Multi-lingual Program, Center for Educational Research and Development, Chonburi, in the 2nd semester of academic year 2009.

The research instruments used in the research were lesson plans, an achievement test, an attitude test. The data were analyzed through mean, standard deviation, and *t-test*.

The results of the research revealed that:

1. The integrated curriculum was rated at a very high level. The components of the curriculum were completed and relevant to the multi-lingual program and it was appropriate to apply to the classroom instruction.
2. The students' achievements post-test of integrated curriculum was significantly higher than the pre-test at the level of .01
3. The work-performance skill of the students passed the criterion at a very high level
4. The students attitude towards the integrated curriculum was significantly more positive the pre-test at the level of .01

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	15
หลักสูตรบูรณาการ.....	32
รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration).....	37
การประเมินหลักสูตรแบบปยุตพงศ์.....	49
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	53
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	76
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมาตรฐานช่วงชั้นที่ 2 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและ การดำเนินชีวิตในสังคม.....	83
การบูรณาการ.....	84
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เอกลักษณ์ไทย.....	97
รักษ์เอกลักษณ์ไทย.....	106
เจตคติ.....	107
ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม.....	111
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	113
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	115
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	119
การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	119
การพัฒนาหลักสูตร.....	120
การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้.....	125
การทดลองใช้หลักสูตร.....	126
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร.....	135
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
ตอนที่ 2 ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้.....	137
5 สรุปผล อภิปรายผล.....	142
สรุปผลการวิจัย.....	142
อภิปรายผล.....	142
ข้อเสนอแนะ.....	150
บรรณานุกรม.....	151
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก.....	157
ภาคผนวก ข.....	170
ภาคผนวก ค.....	304
ภาคผนวก ง.....	334
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	345

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง.....	126
2	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตร.....	137
3	แสดงระดับผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานการเรียนรู้หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี.....	138
4	เปรียบเทียบผลแบบวัดเจตคติต่อเอกลักษณ์ไทยของนักเรียนก่อน และหลังการใช้หลักสูตร.....	139
5	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อเอกลักษณ์ไทยก่อน และหลังการใช้หลักสูตร.....	141
6	การประเมินการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โครงการการศึกษาพ หุภาษาศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาจังหวัดชลบุรี ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้.....	335
7	การประเมินการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาจังหวัดชลบุรี ด้านกิจกรรมการเรียนรู้.....	336
8	การประเมินพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาจังหวัดชลบุรี ด้านการวัดและประเมินผล.....	337
9	แสดงการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รักษ์เอกลักษณ์ไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน.....	338

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รัชชเอกลักษณ์ไทย.....	340
11	ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	341
12	ตารางแสดงผลเจตคติต่อเอกลักษณ์ไทยก่อนเรียนและหลังเรียน.....	343
13	ตารางคะแนนทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน.....	344

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	
กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	10
2	
โครงสร้างหลักสูตรเชิงระบบ.....	20
3	
แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร.....	21

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University